І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 247. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ГРУДНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 23, 1959 No. 247. VOL. LXVI.

СТАЛЕВА ІНДУСТРІЯ ПОГОДИЛАСЯ НА ОКРЕМІ ПЕРЕГОВОРИ КОМПАНІЙ ІЗ СПІЛКОЮ СТАЛЕВАРІВ

Вашингтон. — Представники американської сталевої індустрії погодилися з досить великою неохотою на те, щоб сталеварні компанії почали сепаратні переговори із спілкою Об'єднані Сталеварні Робітники Америки. У висліді цього погодження репрезентанти 93 окремі компанії відбудуть в неділю 27-го грудня ц. р. сепаратні зустрічі з представниками сталеварних робітників, щоб обговорити з ними умови нових контрактів. Одинадцять таких зустрічей відбудеться у Вашингтоні, решта в місцях осідку сталеварних компаній. Великих надій на те, що ці переговори дадуть більший успіх, як дотеперішні спільні, немає і тому теж не зможуть справдитися сподівання през. Айзенгавера на полагоду конфлікту в сталеварній індустрії ще до його повороту з подорожі по світу. Згода на сепаратні переговори не виключає спільних переговорів усіх компаній із спілкою сталеварних робітників і такі спільні переговори відбуваються далі. Веде їх репрезентація сталевих компаній під проводом Р. Конрада Купера, яка переговорює не тільки в імені одинадцяти великих продуцентів сталі, але й теж інших менших компаній. Зустріч цієї репрезентації із проводом спілки сталеварів відбулася в понеділок дня 21-го грудня з участю директора Федеральної Служби Посередництва і Примирення — Джозефа Ф. Фіннеґена й обидві сторони визначили свою чергову зустріч на вівторок 22-го грудня. В сепаратних переговорах із 93 сталевими компаніями Фіннеґен ні інші члени очолюваної ним аґенції не братимуть участи. Домоглася сепаратних переговорів спілка сталеварних робітників на підставі закону Тефта-Гартлі, який передбачає переговори між обома сторонами на індивідуальній базі і вимагає, щоб „остання оферта" була розглядана і переголосовувана на зборах робітників кожної компанії зокрема. Представники компаній висловлювалися досі дуже рішуче проти сепаратного способу ведення переговорів і тому теж погодилися на них дуже нерадо. Згідно з вимогами акту Тефта-Гартлі, голосування робітників над „останньою офертою" компаній мало б відбутися між 6 і 21 січня і спілка сталеварних робітників добивається, щоб це голосування відбулося зараз після 6 січня, щоб потім був ще час для відбуття потрібних розмов у справі нової оферти і поновного голосування над нею. Якщо всі ці заходи не доведуть таки до порозуміння, то спілка сталеварних робітників матиме право продовжувати свій страйк, починаючи від 26-го січня ц. р. Робітники вимагають підвишки у висоті 42 центів за годину і компанії оферують їм тільки 33 центи.

Ніксон відвідає деякі місцевості, в яких побував Рокефеллер

Вашингтон.—Приятелі віце-президента Ричарда М. Ніксона повідомляють, що він в січні 1960 р. відвідає деякі міста, в яких в грудні ц. р. побував нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, шукаючи собі прихильність у боротьбі за найменування на президента. Ніксон вибереться в поїздку 16-го січня і промовлятиме того дня на прийнятті в Маямі, де минулого тижня побував Рокефеллер. Віце - президент відвідає також Шикаго, Мілвокі, і Каліфорнію, куди також виїздив Рокефеллер під час своїх поїздок. Приятелі Ніксона заявляють, що плян своєї поїздки випрацював був віце-президент ще перед виїздом Рокефеллера в турне по кільканадцятьох стейтах. Вже зовсім певне, що віце-президент зміряє свої сили з нюйоркським губернатором у правиборах в Ню Гемпшир, які відбудуться вже 8-го березня, хоч офіційно про це ще не повідомлено. — Губернатор Рокефеллер заявив на телевізійному інтерв'ю, що досі він ніколи не послугувався колишнім губернатором Томасом Е. Дюї як своїм політичним аґентом, і, правдоподібно, не робитиме цього і в майбутньому. Рокефеллер високо оцінював працю Дюї як губернатора Ню Йорку і хвалив його осяги на тому пості. Журналісти запитували Рокефеллера про Дюї тому, що колишній губернатор зустрічався з віце - президентом Ніксоном у Вашингтоні.

Астрономічна зима принесла мороз і сніговію, яка утруднює комунікацію

Ню Йорк. — 22-го грудня в 9:35 год. перед полуднем почалася астрономічна зима, яка цього року принесла дійсну зиму, бо ще 21-го грудня почав падати сніг, який падає і в ранніх годинах 22-го грудня і який завіяв шляхи та вулиці та утруднює комунікацію. Автостради в деяких районах вже вночі з 21 на 22-го грудня були позамикані для автового руху. В місті Ню Йорку 1,800 робітників цілу ніч відгортали плугами сніг по вулицях, так що авта з трудом можуть їздити вулицями. Автобуси їздять із ланцюгами на колесах, бо в деяких місцях на вулицях лежить сніг 10 цалів завгрубшки. Сніговія спричинила численні автові випадки на автострадах. Коло Пассейку, Н. Дж., автовий рух був припинений на дві години, бо перевернувся був тягаровий віз впоперек автостради. Подібно було в Гесбрук Гайтс в Ню Джерзі, де автомобіль розбився до вуличного стовпа.

Паризька конференція закінчилась проголошенням двох комунікатів

Париж. — Західня конференція „на вершинах" з участю през. Айзенгавера, англійського прем'єра Мекміллена, французького президента де Голя і західньо-німецького канцлера Аденауера закінчилась в понеділок в полудне проголошенням двох комунікатів. В першому з них повідомлено про згоду на переведення конференції „на вершинах" з совєтським прем'єром „у різних справах спільного зацікавлення". Найважливішою точкою того офіційного комунікату є заява, що чотири західні лідери „потвердили принципи, висловені в чотиридержавному комунікаті з 14 грудня 1948 р. та в деклярації НАТО з 16 грудня 1958 р. у справі Берліну". У тих деклcostораціях говорилося про рішення західніх держав зберегти свої права в Західньому Берліні та свободну комунікацію Західнього Берліну з Заходом. Вставлення того уступу в комунікат вважається перемогою західньо-німецького канцлера Аденауера, який був огірчений поступками, що їх західні міністри закордонних справ зробили Совєтам в справі Берліну на останній Женевській конференції, не діставши в заміну ніяких концесій від Совєтів. — Другий комунікат, що його проголошено у Парижі, стосується економічних проблем. Рішено, що члени Екзекутиви Організації для европейської економічної співпраці та представники держав, що є членами комісії для справ торгівлі в тій Організації, отож разом 12 держав включно з ЗДА і Канадою, мають відбути конференцію „задля здорового користування економічними джерелами та збереження гармонійних міжнародних взаємин." Така конференція має відбутись 13 січня в Парижі.

СССР потребує кількох десятирічок, щоб перегнати ЗДА

Вашингтон. — Головний економіст Крайового Товариства Плянування д-р Ґерард Кон надрукував в органі цього ж товариства „Подивімся вперед" статтю, в якій твердить, що темп розвитку американської економіки в найближчому десятиріччі збільшиться і виноситиме не 3 відсотки, як це було в роках 1951-1959, тільки 4.2 відсотка річно. Це передбачення він основує на тому, що число робітних сил в цій країні буде зростати, і на передбаченні, що світові умови дозволять застосувати оборонну технологію до мирного часу. Д-р Кон передбачає, що в тому самому часі совєтська економіка збільшуватиметься в темпі 6 а не 7.2 відсотка річно, як фахівці в СССР передбачають.

Новий дім УНСоюзу врочисто відкрито в Деррі, Па.

Деррі, Па. — Новий, знову ж один з найкращих і наймодерніших в Америці Український Народний Дім, збудований старанням 113-го Відділу Українського Народного Союзу, відкрито в цьому піонерському пенсилвенійському місті минулої неділі, 20-го грудня, з участю в церемоніях головного предсідника У Н С Дмитра Галичина і головного радного У Н С з Ембриджу, Па., Андрія Джули. Врочистість і відкриття нового дому, збудованого та устаткованого з усіми вигодами модерної архітектури, в неділю по полудні, попередило благословення того дому, довершене всч. о. Володимиром Терещуком, місцевим українським католицьким парохом. Формальне відкриття, получене з бенкетом та мистецькою програмою, відбулося в неділю о год. 5:30 по полудні з участю 260 осіб. Головну промову виголосив гол. предсідник УНС Д. Галичин, стверджуючи м.і., що новий дім є другим, після дому в Аликвипі, найкращим союзовим домом в Америці, а Деррі, подібно, як Форд Ситі, можна вважати справжнім союзовим містом. Дальше промовляли: д-р Петро Стерчо, професор каледжу св. Вінкентія в Латроб, стейтовий сенатор Пол Магаді та ряд інших видатних гостей. Програму започатковано співом національного гимну, а відкрив її коротким привітанням голова 113-го Відділу УНС Йосип Куземчак. Мистецьку програму виконав хор Ліґи Української Православної Молоді з МекКіз Ракс, Па. Програмою проводив секретар 113-го Відділу п. Іван Ріц.

Громада в Перт Амбою відзначила 65-річчя УНСоюзу

Перт Амбой, Н. Дж. — Минулої неділі, 20-го грудня, в гостинній залі місцевої української католицької церкви відбулося союзове ювілейне свято, влаштоване силами Відділів УНСоюзу Перт Амбою й його округи. Свято попередили молебень у наміренні живучих членів УНСоюзу та панахида за душі померлих членів, відправлені парохом о. монсіньйором Ярославом Ґабром та його сотрудником о. Дмитром Федасюком у прекрасній новопобудованій церкві. Свято відкрив в заступстві перешкодженого голови Окружного Комітету Відділів УНСоюзу д-ра Юрія Срібного, п. Михайло Федишин, предсідник одного зі союзових Відділів, після чого церковний хор „Боян" відспівав американський національний гимн. Від місцевої Церкви та Громади привітав УНСоюз з його ювілеєм всч. о. монс. Я. Ґабро. Ювілейну промову про 65 років національної місії У. Н. Союзу виголосив гол. секретар УНСоюзу Ярослав Падох. В мистецьку програму ввійшли національні танки місцевої старшої та молодшої молоді під проводом пані Анни Стешак і Карнила Галушки та сольоспів відомого союзового діяча та секретаря найбільшого в окрузі Відділу УНСоюзу п. Івана Будняка. Під кінець свята виступили з п р о м о в а м и репрезентанти більших Відділів УНСоюзу, а саме І. Будняк, К. Наконечний, М. Зельвак, Г. Мисак, Г. Бабин і ін. Співом українського національного гимну закінчено це ювілейне свято, яке пригадало місцевій громаді непроминаючу вагу цієї найбільшої й найстаршої національної й допомогової організації.

ОУП „Слово" влаштовує свою річну зустріч і літературний вечір для громадянства

Ню Йорк. — В суботу дня 26 грудня ц. р. Об'єднання Українських Письменників „Слово" влаштовує свою річну зустріч, під час якої будуть обговорювані актуальні справи, зв'язані з життям і діяльністю об'єднання. Цього ж самого дня о год. 7-ій вечора у великій залі Українського Народного Дому при 140 Другій Евню в Ню Йорку відбудеться літературний вечір з виступами письменників — поетів, прозаїків і гумористів. Відбудеться цей вечір для вшанування пам'яті українських мистців слова, розстріляних в грудні 1934 року — 25 років тому — Косинки, Фальківського, Буревія та ін. Відкриє вечір коротким словом голова ОУП „Слово" Григорій Костюк і підсумки літературного процесу на еміґрації подасть у своїй доповіді ред. Богдан Кравців.

БИТТЯМ ДЗВОНІВ І ОКЛИКАМИ ПІВМІЛЬЙОНОВОЇ МАСИ ВІТАЛИ АЙЗЕНГАВЕРА В МАДРИДІ

През. Айзенгавер після прибуття до Еспанії разом із головою еспанської держави генералісимусом Франсіском Франко слухає національних гимнів під час вітальних церемоній на мадридському летовищі.

Мадрид. — Ніде, крім Індії, не було такого масового й парадного привітання президента Айзенгавера під час його цьогомісячної подорожі по заморських країнах, як воно відбулось в минулий понеділок в 4:30 попол. західньоевропейського часу, коли ракетний л і т а к Президента „707" приземлився на військовому летовищі на т.зв. Кастильянській рівнині недалеко Мадриду. Пів мільйона людей творили шпалір, яким у відкритому авті їхали Айзенгавер і голова еспанської держави ген. Франсіско Франко. Президент стоючки у авті відповідав рухами рук на масові оклики привітань, — в усіх стятинях били дзвони, а як Мадрид-Мадридом — не було там ще такої декорації міста, як тепер. У першій своїй привітальній промові Франко звернув увагу, що вже те летовище, на яке прилетів американський гість, є символом американської приязни, бо воно збудоване за американською фінансовою і технічною допомогою у рямцях американсько-еспанської політичної співпраці. У своїй відповіді Айзенгавер згадав про „вашого великого адмірала Колюмба, який змінив курс всесвітньої історії", про світову ролю еспанської мови й культури, про еспанських піонерів в Америці, активних особливо в стейтах, в яких ріс і виховувався Президент. Зрештою, у своїй першій промові як і пізніше, у тості під час урочистого бенкету, през. Айзенгавер знову підкреслив головну ціль своєї місійної подорожі: проповідувати мир, опертий на „приязні у свободі" та на відсутності страху, що миру може не стати, весь характер прийняття президента Айзенгавера в Еспанії підкреслювали сердечні взаємини між З'єдиненими Державами і Еспанією. Газети звертають увагу, що коли в Італії препогана погода — кількаденний зливний дощ і холод — перешкодила італійцям вийти масово на вулиці назустріч Айзенгаверові, а в Парижі Айзенгавер буває занадто часто, щоб викликувати собою атракцію, то для Еспанії його приїзд був першорядною сенсацією. На вівторок 22 грудня вже на годину 8ранку була заповіджена ділова нарада президента Айзенгавера з ген. Франком за сніданням. Наради мали продовжуватись до год. 10:45, коли-то президент Айзенгавер мав від'їхати на летовище, щоб відтіль відлетіти на одну з американських баз в північній Африці. Перелет туди понад Середземним морем триває тільки 15 хвилин. З Марокко, де Президент має зупинитись до 5-ої год. попол. він мав відлетіти безпосередньо до ЗДА.

Захід запросив СССР на конференцію „на вершинах"

Париж. — През. Айзенгавер англійський прем'єр Мекміллен і французький президент Шарль де Голь переслали вже Хрущову ідентичного листа з запропонуванням йому зустрічі в дні 27 квітня 1960 року у Парижі. У тому короткому листі кажеться, що названі голови урядів „погодилися, що було б бажане, щоби чотири голови держав або урядів стрічались час до часу в різних їх країнах для передискутування г о л овних проблем, які стосуються збереження миру і стабільности в світі." Тому, мовляв, Айзенгавер, Мекміллен і де Голь повідомляють, що вони готові стрінутися з Хрущовим „у найшвидшому догідному часі" та — з уваги на густий календар зайнять кожного з них — пропонують дату 27. квітня і Париж, як місце конференції. Нічого ближче про денний порядок тієї конференції ані довжину її тривання у тому офіційному листі не сказано, але за газетними інформаціями — Айзенгавер буцім-то подав до відома на Паризькій конференції, що він не зможе бути поза Америкою довше, як сім днів. Зазначення в комунікаті, що названі три західні лідери вважають „бажане", щоб чотири голови країн чи урядів стрічались „час до часу", є потвердженням попередньої вістки, що західні лідери передбачають не одну, а цілу серію таких конференцій „на вершинах". Після того, як през. Айзенгавер відлетів з Парижу в понеділок коло 2-ої по по. до Мадриду, а західньо-німецький канцлер Аденауер від'їхав до Бонну, залишився ще в Парижі англійський прем'єр Мекміллен, який мав ще довгу „приватну розмову за часм" з президентом де Голем. Преса здогадується, що в тій розмові заторкувано дві справи, які найбільш різнять нині Англію і Францію: підхід до внутрішньої організації збройних сил Північно-атлянтійського пакту та суперництво між двома західньоевропейськими господарськими бльоками. Появилась вістка, що през. де Голь заявив, що він представить в окремому документі к о н к р е т н и й проєкт в з а є м о відношення французьких збройних сил та НАТО. За іншими пресовими інформаціями, де Голь погодився, щоб справу так званої інтеґрації збройних сил 15-х членських держав НАТО передати на розгляд військових фахівців, щоб вони представили свій конкретний плян, що його мали б остаточно вирішити президент Айзенгавер і де Голь у квітні під час відвідин де Голя у Вашингтоні.

КАЛЕНДАР „СВОБОДИ" НА 1960-ий РІК — ПІД ЗНАКОМ АТОМОВОЇ ЕНЕРҐІЇ

Саме тепер розсилається до всіх Відділів Українського Народного Союзу новий календар „Свободи" на 1960-ий рік, що цим разом появився під знаком атомової енерґії. Під знаком тієї визволеної людиною космічної сили, що може бути благословенням або прокляттям для людства, залежно від того, як вона буде в дальшому використана, стоїть все життя нашої генерації і напевно стоятиме розвиток майбутніх поколінь. Усі сьогодні говорять про цю страшну атомову силу, але далеко не всі знають навіть найбільш елементарні засади тієї сили та процесу її визволення і використання. Основні інформації на цю тему знайдуть читачі нового календаря „Свободи" в довшій науково-популярній статті одного з кращих наших спеціялістів в тій ділянці, проф. Х. Рябоконя п. з.: „Доба атомової енерґії". Доповняє цю розвідку коротка стаття про „Атомовий реактор". Відомий наш знавець військового і стратеґічного діла сот. З. Стефанів написав в цьому календарі статтю про „Атомову зброю і атомову енерґію", а відомий наш лікар проф. д-р Роман Осінчук написав статтю про „Нездорові впливи нашої доби". Атомову тематику доповняють статті про „Місяць і його дослідження", як і деякі коротші інформації. Крім цієї атомової тематики та численних ілюстрацій і кількох віршів, на зміст календаря „Свободи" на 1960 ий рік склались ще статті, есеї, фейлетони таких авторів: А. Драган: „Україна і ми", Л. Луців: „Перед сторіччям з дня смерти Т. Шевченка", Л Рубінґер: „Наша гарна українська мова", Ю. Студинський: „Ідея самостійности і оборности України в історії", Б. Б. Б-ко: „Чи остання це жертва" (про вбивство сл. п. Степана Бандери), Л. Полтава: „Україна в еспанських листах з Росії", І. Кедрин: „Хрущов в Америці", Б. Кравців: „Кривавий балянс" (совєтської окупації України, Я. Падох: „Незакінчена місія" (УНСоюзу), фотомонтаж: „УНСоюз в Канаді на новому етапі", Ікер: „Пробкени і піґулки" (фейлетон), С. Лазуренко: „Богданівський полк", Г. Мироненко: „Колонія українців-еміґрантів у Біловіжі", Р. Савицький: „Розвиток українського хорового мистецтва", М. Данилишин: „Цікаві дрібнички", І. Савицька: „Ми і наші сусіди", Б. Лучаковський: „Ведмежі історії". Календар має 144 сторінки, надрукований на доброму папері і коштує тільки одного доляра. Можна його набути в місцевих секретарів Відділів УНСоюзу, в книгарнях або безпосередньо в Адміністрації „Свободи".

Неру передбачує тіснішу співпрацю між ЗДА і Індією

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру в пресовому інтерв'ю з чотирма американськими представниками радіовисильні Колюмбія Бродкестінґ Систем заперечив, наче б він у своїх розмовах з президентом Айзенгавером під час відвидин Айзенгавера в Індії говорив подрібно про економічні потреби Індії та її надії на американську допомогу. Зате він ствердив, що й сама Америка визнає в принципі конечність збільшити допомогу Індії для вможливлення виконання її п'ятирічного пляну. Неру признав, що теперішній конфлікт з комуністичним Китаєм вплинув на захоплення індійських мас появою в Індії американського президента. Однак він висловив переконання, що найбільший успіх Айзенгавер завдячував гаслові миру, під яким переводив свої відвідини. 70-річний прем'єр Індії заявив, що ніякі списані на папері двосторонні договори не могли стільки добра зробити для індійсько-американських взаємин, що його зробили відвідини Айзенгавера. Що стосується економічної допомоги від Америки ,то Неру заявив, що Індія безумовно „воліє одну сталеварню, як сто кінотеатрів". Неру вірить, що комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай хоче мирної розв'язки конфлікту з Індією, бо — мовляв — годі припускати, щоб комуно - китайські лідери зважились на воєнний похід проти Індії: така війна не була б льокальна, тільки світова. Зате Неру вбачає в теперішніх комуно-китайських претенсіях глибини причини, як ось щораз більше перенаселення Китаю та вияв старої китайської експансії.

Президент Пакістану передбачує похід Москви й Пейпінґу на підбій Азії

Карачі, Пакістан. — Кожний військовий чоловік може передбачити той час, коли комуністичні Москва і Пейпінґ у концентричній атаці й за узгідненим пляном рушать на підбій піденної Азії в сторону Індійського океану — Совєти почерез Афґаністан і Пакістан в сторону Індії та комуністичний Китай почерез Бірму і Маляйський півострів, — заявив маршал Мохаммед Аюб Хан у промові в минулу неділю, в Пунджабі. Він це раз вказав на безпосередню найбільшу небезпеку, що грозить однаково Пакістанові, як Індії збоку комуністичного Китаю та висловив готовість до замирення з Індією в справі Кашміру, щоб могти звільнити пакістансько - індійські відділи війська, які тепер перебувають в Кашмірі по обох боках спірного кордону. Однак він висловив розчарування поставою індійського прем'єра Неру, від якого, мовляв, тепер мусить вийти дальша ініціятива в справі замирення. Аюб Хан не винив Айзенгавера, що йому не вдалася посередницька акція між Пакістаном і Індією, бо — мовляв, — Айзенгавер не міг зробити ніщо більше, як тільки дати добру пораду.

В АМЕРИЦІ

● **Уряд підготовляє** 4,000,000 квадратових стіп мап для 160,000 осіб, які вестимуть перепис населення в квітні 1960 року. Кожний переписувач мусітиме відвідати від 350 до 400 об'єктів і зібрати статистичні дані про 1,000 — 1,200 осіб. На багатьох мапах будуть позазначувані всі доми, що їх має відвідати переписувач.

● **Грецький православний архиєпископ Ню Йорку Яковос** уперше в своїй священичій праці охрестив 6-місячних четвернят, дітей Александра і Бессі Каюраса, і, з огляду на їх стан здоров'я, зараз же їх запричастив. Архиєпископ сказав, що досі охрестив він 2,410 дітей, між якими були й близнюки, але ніколи не охрещував четвернят.

● **Республіканський Крайовий Комітет** замовив викарбувати золоту медалю з портретом президента Айзенгавера, яку передадуть йому з нагоди семиріччя перебування його в Білому Домі, яке „принесло американцям мир і добробут". Цю золоту медалю дістане Айзенгавер 27-го січня на прийнятті, яке влаштують на його пошану в Лос Анджелесі і яке передаватимуть через телевізію на інші подібні прийняття по всіх більших містах ЗДА. В цих урочистостях має взяти участь коло 100,000 осіб, що оплатять квитки вступу по 100 долярів кожний. На чоловій стороні медалі над портретом Айзенгавера буде напис „Мир і добробут", а на другому боці: „Обід з Айком у 1960 році". Бронзові медалі дістануть всі учасники цих прийнять.

У СВІТІ

● **Бельгійський король Бодуен** несподівано прилетів до бельгійського Конґа в Африці. У столиці тієї великої африканської колонії, Стенлівілі, ентузіястично вітали 29-річного монарха білі мешканці, а чорні автохтони скористали з нагоди для уладження манифестації під гаслом самостійности Конґа. Король Бодуен заявив у своїй промові, що взаємини між Бельгією і тією колонією надалі формуватимуться „на базі емансипації Конґа".

● **Остання візита през. Айзенгавера** в Тунісії була своєрідним рекордом: за 3 години 54 хвилини свого побуту він виголосив там дві промови і вислухав дві промови, поснідав у товаристві туніського президента та членів його уряду, відбув з президентом Тунісії півторагодинну нараду, склав вінок на могилі невідомого вояка, оглянув історичні руїни старовинної Картаґени, зруйнованої римлянами, і позував перед фоторепортерами.

● **Три совєтські аґрономи** привезли до ЗДА 400 дерев і кущів, як дарунок Нікіти Хрущова президентові Айзенгаверові на його фарму в Ґеттисбурґ, Па. Їх вітали на летовищі асистенти Президента Дон Паарлберґ і заступник шефа протоколу Клемент Е. Конжер.

● **Пані Лякшмі Менон**, індійський віце - міністер закордонних справ, заявила в парляменті, що Пейпінґ і комуно-китайський консулят в Бомбаї відмовились від співпраці з індійськими властями, які досліджували справу схоплення на вулиці американського сержанта і побиття його в комуно-китайському консуляті.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City. N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Айзенгавер у Парижі

Минулої п'ятниці, це перед приїздом Айзенгавера до Парижу — заздалегідь призначувано йому ролю посередника між двома концепціями зовнішньої і внутрішньої політики Північно-Атлантійського пакту (НАТО), репрезентованих англійським прем'єром Мекмілленом та французьким президентом де Голем. У політиці супроти Совєтів Мекміллен рекомендує не одну, а цілу серію конференцій „на вершинах" з участю Хрущова, виходячи із засновку, що „хто переговорює — той не стріляє", і що безмежною терпеливістю „може" вдасться спонукати Москву відступити з її агресивно-імперіялістичного шляху. Щодо відносин між самими членами НАТО, то Англія не хоче відмовитись від своєї колишньої керівної ролі на західньо-европейському континенті. В обох випадках зустрічає вона спротив Франції, яка з найбільшим недовір'ям ставиться до конференцій з большевиками і — під проводом президента де Голя — висуває концепцію створення „третьої сили" — що її стрижнем має бути французька й західньо-німецька армії, здібні оборонити Західню Европу навіть без англійсько-американської допомоги. Нема сумніву, що на такий підхід де Голя вплинула не тільки його задивленість у „велич Франції" і не тільки його персональна амбіція, але й критичний підхід до угодівських настроїв в Англії і до тієї добросердної політики ЗДА, яка вже двічі в цьому сторіччі виграла війни і програла мир.

Айзенгавер — читаємо — так само, як де Голь і Аденауер, оцінює загрозу збоку Москви, але схиляється до погляду Мекміллена, що треба вичерпати всі мирні зусилля в переговорах з нею. Зате, разом з англійськими і західньо-німецькими військовиками, Айзенгавер вбачає більшу користь для збройних сил союзного бльоку НАТО в зосередженому командуванні, ніж у пов'язанні окремих національних армій нитками спільного стратегічного пляну, як цього хоче де Голь. Свідомість взаємозалежности і спільної небезпеки від Совєтів є тим цементом, який найбільше тримає суцільним союзницький фронт НАТО. Його генеральний секретар Спаак, італійський прем'єр Сеньї й інші державні мужі хочуть зцементувати той бльок ще й такими спільними конструктивними діями, як збірна поміч відсталим економічно країнам.

Покищо не відомі всі подробиці Паризької конференції „на вершинах", бо й офіційний комунікат їх не розкриває. Найважливіше те, що текст спільного звернення до Москви в справі зустрічі з Хрущовим 25-го квітня ц. р. устійнено гладко й одностайно. Хоч і надалі у зборі 15-х вільних країн НАТО залишаться окремі погляди, окремі амбіції і тенденції, як річ самозрозуміла у світі демократій, проте радість московських „Ізвєстій", що „НАТО тріщить" — напевно виявиться передчасною. І коли одною з найбільших прикмет Айзенгавера є його посередницький хист, то він напевно знову з успіхом проявив його у Парижі в користь єдности Заходу.

Ялинки і ліси

Не маючи можливости викоренити серед населення традицій, зв'язаних із святами Різдва Христового, комуністичний режим уже понад сорок років свого існування намагається встановити свою підмінку: замість різдвяної — новорічну ялинку.

Ця совєтська підмінка защепилась серед населення з різних мотивів. Одні почали запасатися ялинками під Новий Рік для того, щоб могти відсвяткувати і Різдво, другі — заради страху — перейшли на святкування нових совєтських „свят". Так чи інакше, ялинка стала невідлучним атрибутом зимових святкових днів також і в Совєтському Союзі. Як і в країнах вільного світу, в СССР завівся звичай впоряджати ялинку не тільки по приватних домах, але й на публічних місцях, на площах і скверах міст, хоч завжди і обов'язково з червоною п'ятикутною зорею вгорі. Що більше, совєтський режим зробив ялинки джерелом державного прибутку.

Доставлюваних урядом ялинок звичайно не вистачало, і населення мусіло купувати ялинки на вільному ринку. Цього року совєтський уряд цілком заборонив продаж ялинок приватними людьми, позбавляючи цим велику кількість населення взагалі можливости набути ялинку. Свою заборону, за порушення якої встановлено кару двох років в'язниці, совєтський уряд умотивував вимогами зберігання лісів від винищення і спустошення, хоч „фахові вирубувачі", які заготовляють на продаж різдвяні ялинки, самі переводять ці операції в найбільш хижацький спосіб.

У зв'язку з цією забороною треба пригадати, що совєтський уряд є єдиним спричинником тотального — в деяких околицях не тільки Карпат, Волині, Полісся, але й інших областей України, винищення багатих лісових масивів. Виконавці цієї руїнницької лісової політики сидять на високих урядових посадах, а в той же час уряд встановлює драконівські розпорядки для карання людей, що відважуються зрубати ялинку для себе. У совєтській термінології це називається „піклуванням за людину".

Загрозливе відпруження

Мова, очевидно, про загрозливе відпруження всередині нашої української спільноти у вільному світі, зокрема на американському континенті, бо про неї в першу чергу можемо говорити. Саме тоді, як вся міжнародна політика ще тільки збирає всі свої сили, щоб довести до якогось відпруження, ми вже тепер, під знаком все ще дуже сумнівних можливостей відпруження в міжнародній політиці, починаємо відпружувати свої зусилля в тому, що є одною з основних цілей нашої громадської активности: у всебічній допомозі українському народові в його змаганні до національної волі і державної незалежности.

Доказів на це є багато. Їх видно з чимраз меншої жертвенности на народні цілі, вони проявляються в незайнятих місцях на наших національних імпрезах, їх можна бачити з багатьох ознак нашого самозадоволення, без журби про інших, навіть наших найближчих, що залишились у ворожому ярмі на рідній землі або розгубилися по непромощених скитальських дорогах. Це наше відпруження проявляється також у висловлюваних публічно думках та припущеннях, одні з яких подиктовані злудними надіями на „ліпше", а другі мають своє джерело в безнадійності, що виникає з фальшивої інтерпретації теперішнього міжнародного „відпруження".

На ділі ніщо з цього не має своїх реальних підстав. Це правда, що світ змагає до відпруження, щонайменше заявляє, що до нього змагає, але його ще немає, і немає багато виглядів на те, щоб воно прийшло. Балачки про відпруження, що їх ведуть політики, характеризують максимальні зусилля для розбудови і вдосконалювання зброї. Міжнародна політика змагає до такого відпруження саме тою максимальною напругою своєї оборонної сили та своєї готовости її вжити, якщо зайшла б така потреба.

Чи ж можемо інакше поступати й ми в нашій спільноті? Ми також хочемо миру, але в нашому найглибшому переконанні його не може бути, поки світ наполовину вільний і наполовину поневолений, поки в неволі наша батьківщина Україна. Тому нам треба тепер максимального напруження наших сил в усіх ділянках і в усіх відношеннях, бо тільки цим ми можемо причиниться до справжнього відпруження.

Д. Андрієвський

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ

Останні три місяці нам довелося багато їздити, обертатися в різних середовищах, чути й говорити в справі Світового Конґресу Українців. І ми прийшли до висновку, що треба починати ту справу з кінця. Це значить — насамперед домовлятись не так про ЩО, як про ЯК. Видається, що питання методики буде вирішальним, а в кожнім разі преважливим для успіху задуманої справи.

Справді, треба передусім усунути всі ті упередження, побоювання, хибні поняття, які виринають на саму згадку про Конґрес, побороти всі ті АЛЕ, з яких починаються всякі розмови в тій справі. І ми певні, що при добрій волі не тяжко переборати труднощі, які стоять перед ініціяторами та організаторами Конґресу.

Як не дивно, але часом висловлюються думки, що Світовий Конґрес зайвий з огляду на те, що існують такі організації як АБН або Паризький Бльок, які мовляв, виконують ті самі завдання, що їх мав би виконувати Конґрес. Зіставлення наведених міжнаціональних формацій з національною установою настільки неприродне, що досить його сформулювати, щоб виявити нестійність такого підходу до справи деяких груп.

Також хибним є протиставлення Конґресові існуючих в дійсності чи в ідеї українських центрів, державного чи революційного, як от УНРади чи УГВРади. Наколи між ними і Конґресом нема тої різниці щодо національної природи, як то є в попереднім випадку, то не може бути й суперечности між ними щодо політичних завдань. Навпаки, Конґрес і центри повинні себе взаємно доповнити і підсилити.

Дехто уявляє собі, що Конґрес мав би бути якоюсь конвенцією українських політичних партій, мав би перебрати на себе чи передати якомусь новоствореному тілу функції, що тепер припадали цим останнім. Так не може і не повинно бути. Конґрес мав би послужити спільним форумом для всіх українців у вільному світі, українців відмінних за їхнім персональним статутом, себто як бездержавників, так і громадян різних країн, яким справа України лежить на серці. Це має бути форум всього масиву українських людей, розсіяних по світі і заступлених представниками їхніх організацій.

Українці наведених вище правних категорій мають відмінні морально-політичні становища, і їм припадають відмінні функції та ролі, коли не на самому Конґресі, то при переведенні в життя завдань, які визначить організована українська спільнота у вільнім світі через своїх речників на Конґресі. Річ ясна, що практичну політику в імені українського народу можуть провадити лише українці, що не мають ніяких зобов'язань супроти іншої держави, але помогати їм мають право, не переступаючи приписів їх держав, і громадяни різних країн.

Нам видається, що охопити український людський масив у вільному світі найскорше вдасться через представництво в Конґресі суспільно-громадських організацій. Але годі відсунути від Конґресу українські політичні формації. Адже справа України є своєю істотою справою політичною як в площині національних завдань еміґрантів, так і в площині положення її в світі. Тому українські політичні чинники повинні бути заступлені на Конґресі і мати голос в усіх обговорюваних там справах. Ніякий Конґрес не може уневажнити тих чинників чи позбавити їх функцій, що їх вони виконують в українськім національнім житті і у визвольно-державній акції. Натомість Конґрес може вплинути на взаємовідносини між тими чинниками.

Нам видається, що в самім процесі підготови Конґресу, в тракті переговорів між покликаними для того чинниками багато чого вияснится у внутрішніх взаємовідносинах української спільноти у вільному світі. При шуканні розв'язок проблем, що мають бути предметом нарад Конґресу, розв'яжеться немало тих вузлів, які в'яжуть українську енерґію або зводять її на манівці. В спільній праці над практичною, конкретною справою, якою є справа Конґресу, відпаде багато розбіжностей і суперечностей, що витворилися внаслідок взаємовідчужености окремих груп і угруповань. Бож, не маючи точок стичности, вони часто уявляють собі національних партнерів хибно ідейно і морально, більше віддаленими від себе, як є воно насправді.

Нам видається, що упорядчики Конґресу мали б подбати про те, щоб ще в процесі підготови Конґресу була знайдена розв'язка кардинальних проблем, спільних для різних територіяльних груп, розв'язка, сприйнятна для їх провідних чинників. Для прикладу наведемо такі проблеми, як проблему батьківщини для українців, народжених поза межами України, та проблему морального зобов'язання тих українців супроти нашої визвольно - державної справи. Опрацьовані авторитетними доповідачами, такі проблеми були б основно розв'язані на Конґресі, і такі розв'язки санкціоновані ним остаточно для застосування в українській спільноті. Інші проблеми, як от стратегія і тактика визвольної акції і розв'язки їх, послужили б дороговказом для політичних чинників у їх визвольно-державній акції поза нашою спільнотою.

Нам видається дуже важливим, щоб український загал, а тим більше відповідальні провідники його не ставили занадто великих і тому нездійснених вимог до Конґресу, але підходили до справи тверезо, узгляднювали об'єктивні обставини і числились з реальними можливостями. В противнім разі Конґресові загрожує провал, який відбився б дуже боляче на нашій спільноті і на справі України. З другого боку не можна надто обмежувати завдань Конґресу, бо в такім разі він не виправдає надій українських патріотів тут, на чужині, і там, в краю, і замість піднести їх на дусі, викличе зневіру. Наш загал повинен бути свідомий цих двох небезпек, і організатори Конґресу мусять уникнути обох

(Закінчення на стор. 4-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

ТУРБОТИ ПРО ВИСОКЕ ШКІЛЬНИЦТВО

У підземках великих американських міст часто можна бачити плякати із закликами жертвувати на каледжі й університети такої форми: над книжкою сидить юнак, а під ним напис: „Коли він буде готовий до каледжу, то чи каледж буде готовий для нього?"

Цей запит зродився з дійсного стану в високому шкільництві ЗДА, яким тепер турбуються виховники, усвідомивши собі, що число студентів зростає в такому темпі, що за кілька чи кільканадесят років для тих, які схочуть після закінчення середньої школи (гайскул) вчитися далі, забракне місця.

На початку цього століття число студентів у каледжах ЗДА становило 238,000, тепер воно становить 3,600,000, а в 1970-му році дійде до 6-7 мільйонів. Щоб обговорити цю проблему в усій її ширині, 13 фахівців-виховників і науковців, що працюють у високих школах, відбули симпозіюм, по закінченні якого видали брошуру під заголовком „Фінансування високого шкільництва."

З цієї публікації виходить, що тепер на каледжі й університети видається щороку 3,600,000,000 долярів, а за десять років треба буде видати на 170 відсотків більше — майже 10,000,000,000 долярів.

Професори високих шкіл заробляють пересічно по 9,000 долярів річно, але в 1970 році вони мають діставати пересічно по 17,000 дол., бо інакше ліпші наукові сили перейдуть на вище оплачувану працю до промислових підприємств. Професор економіки з університету МекҐроГілл, Декстер М. Кізер, вважає, що видатки на високі школи мають становити щонайменше 10 більйонів долярів, бо це, каже він, виноситиме лише один відсоток вартости всієї крайової продукції 1970 року.

Науковці - виховники, які брали участь у згаданому симпозіюмі, гадають, що 30% потрібних у 1970 році 10-ох більйонів долярів покриється з підвищених оплат за навчання, а решту треба буде взяти з публічних фондів або пожертв громадянства.

Вже тепер треба думати про будову шкільних приміщень, лябораторій та інтернатів для студентів.

Справою шкільництва почали більше цікавитися два роки тому, коли в СССР випущено першого сателіта Землі, так званого „спутніка". — Тоді заговорили про реформу народних і середніх (гай скул) шкіл, щоб до каледжів і університетів вступали студенти ліпше підготовлені із математики, фізики та хемії. Та коли ЗДА з успіхом випустили сателітів, ці голоси замовкли. Тепер науковці, які відвідують СССР, пригадують раз-у-раз американцям, що перед ЗДА стоїть озброєний від стіп до голови СССР, де комуністична влада є власником всіх ресурсів і тому без обмежень може прямувати до осягнення своєї цілі — опанування решти ще вільного світу.

ЗДА мусять мати доволі людей із високою освітою, щоб приготовити належну оборону проти комуністичної загрози.

Митр. Йосиф Сліпий був засуджений три рази

Від кількох місяців появляються в українській поцейбічній пресі вістки про черговий засуд Митрополита Галицького Кир Йосифа Сліпого. Большевицький суд засудив знову Великого Ісповідника на 7 років тюрми за Його невгнуту поставу Пастиря, який дбає про доручене йому стадо вірних. „Злочином", що за нього суджено Митрополита, був його — Пастирський Лист до вірних під большевицьким ярмом, з висловленою в ньому потіхою віри, надії і любови.

Тут хочу зупинитися над неточністю деяких наших редакцій, з виїмком „Християнського Голосу", видаваного у Мюнхені, які, покликуючись на едмонтонський епархіяльний тижневик „Українські Вісті", подають цю сумну для нас вістку, як „другий засуд" Митрополита Кир Йосифа Сліпого.

Як всім уже відомо, ліквідація большевиками греко-католицької Церкви в Україні наступила 11-го квітня 1945 р. Всіх наших Архиєреїв заарештовано. Частина з них повмирала по тюрмах внаслідок тортур і страждань. Ту саму долю поділило й українське католицьке духовенство, яке залишилося в Україні. В 1945-46 роках відбувалися масові процеси священиків. Тоді-то засуджено Митрополита Кир Йосипа на 8 років тяжких робіт. З репортажів співв'язнів, яким пощастило при Божій помочі видістатися з червоного пекла, відомо про душпастирську працю, яку Кир Йосиф виконував, будучи чи то в тюрмі чи в концтаборі. І саме за те, за слова розваги, за молитви, за пастирські листи, Москва в 1953 році засуджує поновно Митрополита, цим разом на 7 років дальших примусових тяжких робіт.

Вертаючись до тернистого шляху Митрополита Кир Йосифа, треба відмітити дуже підступний трюк Москви з-перед 1½ р. На захід прийшли тоді непотверджені вістки, буцімто Москва звільнила з заслання Митрополита Сліпого і що він вернувся до свого рідного села Заздрість. Ще кружляла одна, більш правдива, вістка, начеб Митрополит був звільнений з примусових тяжких робіт, але без права повороту в рідні сторони — в Україну. Якщо це відповідало б правді, то стає ясною ціль Москви: показати споводну лібералізацію режиму й шантажувати Кир Йосифа на зраду віри й підпорядкування московському патріярхові. Очевидно, Митрополит Сліпий мужньо і по геройськи відкинув усі погрози червоного сатани, залишаючись вірним Церкві й своєму народові, беручися ще з більшим запалом до пастирської праці, овочем якої був новий Пастирський Лист, що за нього саме вже третій раз, а не другий, московський суд безправно засудив його на дальших 7 років, значить разом на 22 роки!

Ю. М.

„Поінформованість" совєтського дипламата-письменника

Член делеґації Української ССР в Об'єднаних Націях, совєтський український письменник Михайло Стельмах, перебуваючи в Ню Йорку, написав у „Радянській Україні" (6-го листопада ц. р.) ліричний нарис, який починається так: „... в далекій, чужій стороні стою під холодними зорями, а душа теплі́є на згадку про рідний край". В цьому короткому нарисі допустився Михайло Стельмах кількох прикрих, як на чільного письменника і дипломата, недоглядів, недоговорень і — невігластва. Ось так, для прикладу, пишучи далі про М. Тищенка, делеґата УССР на 14-ій сесії Генеральної Асамблеї ОН, який „у 1920 році добровольцем пішов бити Врангеля", Стельмах заявляє: „Тоді було таке гасло: Бідняк — на куркульського коня і на бандита Врангеля!". Старші люди на Україні напевно й досі пам'ятають, що авторство цього пропаґованого в тих роках гасла належало Леву Троцькому, „зрадникові революції, який заперечував ленінські ідеї" (див. Сов. Енциклопедію). А про самого генерала Врангеля, що в 1920 році командував б і л о гвардійською армією в Криму, совєтський дипломат - письменник пише дослівно таке: „... тепер барон Врангель отут, в Америці, новими талантами заробляє собі на харчі. Заробляє тим, що на свою генеральську статуру натягає задля реклями сорочки тієї чи іншої фірми і позує в них для реклямних журналів. В даному разі правда виглядає наче фарсом. Але це — правда!".

В цій же таки Совєтській Енциклопедії чорним по білому написано, що після поразки б і л о г в ардійських військ Врангель утік закордо і там помер у 1928 році. Отже, які можуть бути фірми і які можуть бути сорочки?

ПОМЕР АКАДЕМІК АНАТОЛЬ КОМАР

28-го жовтня помер в Києві президент Академії Будівництва і Архітектури Анатоль Комар. Свій життьовий шлях почав він простим робітником у Запоріжжі, працюючи як тесляр. Народжений у 1904 р., був обраний в 1948 р. дійсним членом Академії Наук Української ССР. Його основні наукові праці зв'язані з дослідженням фазових перетворень в металах і стопах, а також структури здеформованих кристалів.

ТИ ЗАВІТАВ...

Ти завітав до мого
дому нині
І пісня залетіла
на вітрах.
Дивлюсь, вдивляюсь
в очі соколині
І потопаю вся
в твоїх очах.

На повен голос
хочеться співати,
Щоб вилить в слово
хвилювання все.
Які безмірні
почуття крилаті
Мені ця зустріч
у житті несе.

Ловлю я усміхи
твої привітні,
Сама всміхаюсь —
добре так мені.
І серцю легко,
серце ніби квітне,
І де поділись
роздуми сумні.

О, нащо розставання,
нащо болі?
Віщує щастя
часу бистрина,
Хай радість ця
не розстає ніколи,
Хай нас навік
поєднує вона.

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

Федь Триндик

„МОЛОДИЙ, МНОГОНАДІЙНИЙ..."

(Балачка про „Перелетних птахів" Івана Керницького і ще дещо)

(2)

І редактор „Дзвіночка" мало не захлиснувся специфікою того моменту.

— Бачите, ця сценка заступить теоретичну студію ученого професора - педагога. Решту треба собі додати — це так звані асоціяції. У великих письменників що речення, то безліч асоціяцій.

Чи того можна навчитися?

— Ні. З тим треба вродитись.

Коли ми розійшлися, я пригадав собі, як це недавно Василь Ткачук (ходив по львівських редакціях такий молодий гуцулик) похвалив свого друга Івася Керницького. Ми були того року на вакаціях у Гуцулії і, як годиться поважним журналістам, написали потім обидва свої враження. Я [illegible] „на поважно", в десяти підвалах, а Івась описав тільки одну сценку — як він пробував найняти гуцула, щоб підвіз його до Космача.

— Ця одна сценка Керницького розповіла більше про гуцулів, як ваших десять підвалів, — сказав Василь Ткачук.

Це була правда. У Керницького багато тих асоціяцій, про які говорив Юра Шкрумеляк.

Гай, гай! — згадались давні роки... Але я хотів вести балачку про „Перелетних птахів". Якщо ви — по довгих роках — дістали до рук книжку свого доброго приятеля, то прочитаєте її так жадібно, як спрагнений мандрівник п'є серед пустині джерельну воду. Одним духом, а потім другий раз і третій... А потім хочеться про неї погуторити, поділитись враженнями.

Книжка складається з трьох майже однакових частин, що їх автор розмістив хронологічно і тематично: перша — це „Рідними обніжками", п'ять веселих гуморесок, тематично пов'язаних із рідними закамарками. Друга частина — свіжішої дати: це „Переселення з перешкодами", шість гумористичних фейлетонів із таборового життя, і остання, „На землі Вашинґтона", теж шість гуморесок.

Скажу відразу: коли читати книжку не з кінця, а, як водиться, з початку, то виносите враження, що йдете ступнями нагору: так піднімається питомий тягар творчого потенціялу автора. Коли в першій частині Керницький ще майже дебютант, де тематика, і стиль, і технічні засоби літературної роботи — видумані, штучні, перешаржовані, отак на міру казьонної гуморески, робленої „під Остапа Вишню" (я сказав би, що на тому ж рівні, що Остап Вишня, та це окрема тема) — то в другій частині веселі сценки з таборового життя набирають живіших рум'янців. Шаржу в тій частині вже не так багато, хоч сюжети приходять авторові ніби з трудом. Пуанта добра.

Але майстерність Керницького в тому циклі (як і в третьому) лежить деінде. Не гумореска для гуморески, не пуанта, але рельєфність поодиноких образів, їх потенціяльна енергія викликати ці власне асоціяції. Читач, який ніколи не бував у таборах ДП, по прочитанні книжки Керницького може говорити про них годинами. Прикладів безліч, от, хоч би короткий опис 15-го бльоку (чи то пак „Січі") в оповіданні „Останній романтик". В ньому хлопці „виспівують-ревуть від ранку до вечара":

Напиши до батька,
напиши до неньки,
Напиши до любої дівчини,
Що гостра куля
грудь мою пробила
О пів до другої години!

Ота співанка, наче яркий, сліпучий рефлектор, роз'яснює раптом вам ціле життя-буття того перехідного етапу в 15-ому бльоці: і політичну безтурботність „січового" товариства, і цілонічну гру в карти, і консерви УНРР'и, і заляканість інтеліґентів, і всепотужну машину альянтів... І — 1949-ий рік... (Кожний історичний момент має таку свою співанку: в 1939-му це була „Гуцулка Ксеня"). Можемо собі досхочу доповнювати деталями образ і він буде вірний: ось що значить добре схоплений момент, штрих, риска...

Але ж майстром показав себе Керницький щойно в третій частині — американській. Анемія з першої пропала без сліду. Автор не силкується, не шукає штучних тем, картини виходять у нього пластичні, соковиті, люди живі — з крови і кости. І форма і зміст приходять йому легко. Все те насичено гумором, як весняна брунька живим соком. Але цей гумор не „написаний" автором — його викликають ситуації. Діялоги розкішні, помагає в цьому добра мова. І знову той же самий потенціял: викликати кількома штрихами безліч асоціяцій.

Чи буде це „Злий дух під Божим домом", що так немилосердно гатить збаранілих, заляканих, прибитих горем бідних скитальців... „Може вибухне війна та й поїдемо додому..." — каже хтось несміливо. Як же воно вийшло добре в тій хвилині, та порідному, по-бідолашному, ну, по-галицьки! — Чи це буде той меценат у „Житті неначе сон", — в „оверолях і фантазійно перекривленій кашкетці на голові, з в'язанкою ключів на ланцюжку", що так швидко й безболізно пристосувався до американського життя, чого ніяк не може зрозуміти пані Ольга, гарна, сердечна жінка, що до такого життя не пристосується ніколи (у Керницького жінки взагалі виходять кращі за чоловіків). Чи капітальний діялог (з прекрасною пуантою) між поляком і українцем („Нарікайли"), чи історія з колектою в „Т-ві ім Федя Триндика" (!) в гуморесці „Добрий чоловік".

Чи врешті знаменита картина „Нарешті віддячились", правдива літературна перлина, що при ній я хотів би спинитись дрібку довше. Передусім сюжет: простий, легкий, тільки рукою по нього сягнути. Колишній парубок-сирота в панотця Вільшанського, тепер містер Чабан, певний себе, замериканізований вуйко, спровадив із табору до Америки колишнього свого панича, інж. Вільшанського з дружиною, і з тієї нагоди влаштував у хаті прийняття.

В цих простих рямках — яка ж жива, сповнена гумором і сатирою картина! З одного боку — групка наших „старих" еміґрантів, колись бідних селян, що з нужди еміґрували до Америки, — тепер замериканізованих Майків і Фредів, і з другого боку двоє нещасних „ґрінорів", колишній дипломат з дружиною, обоє ледве живі, і від скитальщини і від морської хвороби. Вони героїчно витримують дику офензиву сердечности господарів і їх гостей. „Ану, Джорджуйю (це так до колишнього дипломата), приміряй собі штани з мого Фреда!" — „Попивайте пиво, — припрошує тітка Мері, — пиво ґуд, ви там, у краю, напевне пива ніколи не пили?"

Керницький знає галицьких дядьків, як свою долоню,

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$ 12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25
В Джерзі Сіті і закордоном:	
На рік	$ 14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25
Jersey City and Foreign Rates:	
One year	$ 14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Інж. Михайло Ліщинський сотн. УНА

ПОМОЖІТЬ ЇМ!

Переді мною два документи: Звіт Союзу Українських Воєнних Інвалідів в Мюнхені, який діє практично на всю територію вільної Европи, і ділові книги Суспільної Служби Комбатантів, організації, що займається збіркою фондів на допомогу інвалідам і ветеранам українських визвольних змагань. Могло б здаватися, що властиво ці два документи, які обіймають ряди цифр та короткі книговодські й звітові пояснення, не можуть настроїти душу на рефлексії.

Та все ж цей сухий цифровий матеріял, при розгляді якого на звітових зборах значна частина „патріотичного громадянства" звичайно дискретно позіхає, коли його уважно проаналізувати, насуває направду поважні рефлексії і пов'язує наші думки з нашим славним минулим.

Звіт Союзу Українських Інвалідів з Мюнхену — це наче сторінки з книги майна, що залишилося в спадщині по наших визвольних змаганнях. Там довгими рядами колон подані імена тих, що ділами становили суть визвольного змагу. Там подані цифри наших втрат, цифри, що зображують найбільшу жертву, яку склали ті, що в службі українській державі стали інвалідами. Із сторінок звіту говорять до нас наші національні ідеали, що лягли в основу великої посвяти українського вояка.

Книги Суспільної Служби Комбатантів — це коротка ілюстрація того, як наша еміграція піклується своїми інвалідами, які, можна сказати, у великій мірі промостили їй шлях до безпечного азилю у вільних частинах світу та боротьбою яких нині легітимуємо свої протикомуністичні позиції.

І коли на ці два документи дивитися під таким аспектом і коли їх під таким аспектом аналізувати, то направду приходиться до цікавих висновків, якими варто поділитися з нашим громадянством.

На сторінках згаданих документів подані імена осіб та організацій, які взяли активну участь у збірці фондів на допомогу інвалідам наших визвольних змагань. Безперечно на нашому поземі національних аспірацій зайвим буде виводити обов'язок, який нація, що бореться за свою державність, має супроти своїх інвалідів. Цей основний обов'язок розумів уже наш широкий загал в краю, і в той час, коли українські інваліди були позбавлені всякої допомоги збоку окупанта, нарід сам перебрав на себе цей святий і почесний обов'язок.

В краю ми вже настільки мали національного виховання і національної дисципліни, що коли приходив місяць листопад, який без спеціяльного „закону", а з волі народу став місяцем українського інваліда, весь український актив включався в збірку на фонд інвалідів. Патріотична молодь, згуртована в Пласті, Соколі, Лугах та інших організаціях, виходила в листопаді на вулиці, і, мандруючи від хати до хати, кликала: „Дайте жертву на українських інвалідів! Сповніть свій основний національний обов'язок!" В шляхетних зусиллях молодь доказувала чудес. З роз'ясненими обличчями зустрічали дівчата громадянство і, видзвонюючи пушками, закликали до пожертв. Усюди під церквами, по всіх святочних оказіях лунав заклик: „Жертвуйте на інвалідів!" Збирала молодь, збирали й старші. А зі Свято-Юрської гори Князь Церкви, незрівнянний і неструджений — патріот: Великий Митрополит Андрій найголосніше закликав нарід до пожертви. Підхоплюючи його заклик з проповідниць кликало до народу українське духовенство, а там усі часописи і весь загал лучився в один національний моноліт і у хвилі жалібних маніфестацій та походів спонтанно маніфестовано важливість цього національного обов'язку. Перед листопадовими настроями все усувалось в тінь. Не було інших збірок та інших „підприємств" і жадна з організацій чи установ не відважувалась в тому часі виступати з якоюсь акцією.

А гляньмо сині. Не для критики чи з метою напасти на наше середовище. Серед збірщиків молоді майже непожертви і збірки будуть відзначені в прилюдній подяці при кінці року, там вмістимо ма, як рівнож нема майже і їхніх організацій. Українські часописи, за вийнятком „урядових" статтей членів Управи Суспільної Служби Комбатантів, не помістили майже нічого, що звернуло б увагу на збірку. Крім „листопадових статтей", не було майже в часописах згадки про великий обов'язок громадянства супроти інвалідів. І так, як колись нехтування обов'язку супроти інвалідів вважалося майже національною зрадою, так нині байдужість до цієї справи треба уважати бодай за політичний анафальбетизм, бо в умовах еміграції треба зрезигнувати з гостріших окреслень.

На перше місце у збірці висуваються вояки і їх організації. Вони — можна сміливо сказати — несуть цей почесний обов'язок на 80%. Поза ними ряд поодиноких осіб доброї волі і кілька суспільних організацій. Хтось міг би подумати, що на чоло збірщиків і жертводавців висуваються провідні особи нашого зорганізованого життя, щоб стати гідним прикладом до наслідування. Але так воно не є. Поза вояками і їхніми організаціями збирає і дає пожертви переважно наш загал, сказати б сіра людина, про яку звичайно не пишеться ні на сторінках преси, якої не видно на провідних місцях. Натомість, коли вже йде про наші провідні постаті, то, на превеликий жаль, ілюструвати їх відношення до збірок може найкраще дійсний факт, узятий із згаданих матеріялів, а саме: провідна особа великої нашої установи, яка розпоряджає мільйонами і має дуже добру заробітну платню, пожертвувала на інвалідів аж.... два доляри! Здається, до такої жертвенности коментарів не потрібно. Тих два доляри такі промовисті, що дальша інтерпретація тієї „жертвенности" зайва. Звертається увагу на цей факт хоч бо тому, що, наприклад, воєнний інвалід, який не користає ніколи з жадної допомоги, а, на прожиток свій заробляє важкою працею 45 долярів на тиждень, дає даток п'ять долярів, себто в два з половиною рази більше.

Але йдімо далі. Часто в оголошеннях різних імпрез читається: Дохід з імпрези призначений на інвалідів. Здавало б, що бодай так зібрані суми повинні бути передані до фондів суспільної опіки. Та на жаль так не є! Кошти влаштування імпрези такі великі, що звичайно з доходу не залишається нічого. Дуже часто до тих імпрез й доплачується, а як часом і залишиться дещо, то звичайно на покриття втрат з попередніх імпрез. Інвалідам залишається одне: фірувати імпрезу на оголошеннях.

Аналізуючи теперішню спільну ситуацію, наша преса шукає причин такого апатичного стану, і часто дошукується їх в оточенні, серед якого проживаємо. Показувати пальцем на оточення і обвинувачувати його за поганий вплив на нас — це звичайне спрощування справи, або навіть незнання тутешнього життя. Опіка американців над своїми ветеранами гідна подиву. Не зважаючи на те, що американські інваліди матеріяльно вповні забезпечені, зорганізоване американське жіноцтво посвячує тій ділянці багато уваги. Жіноцтво збирає величезні фонди, за які старається упріємнити важку долю інвалідів. На кожний доляр, який платить держава на удержання інвалідів, громадянство складає свій доляр. Але ми цього не бачимо, бо не дивимося туди, куди треба. Гляньмо на жидів і поставмо собі питання: чому їх не спростачили суспільно - життєві обставини на цьому континенті? Чому вони складають мільйони і спільними силами організують мільйонові інституції? Скажімо собі щиро: ми обтяжені декомпозицією, яка проявляється у всіх ділянках нашого життя. А прийнявши цей факт до відома, погодимося, що наша національна приказка „ситий голодного не знає" найкраще схарактеризує нас тут, що в переситі життя на багатій, прекрасній землі віддалюємося чимраз більше від тих ідей, які останніми десятиліттями формували нас як націю високих стремлінь, націю великої жертвенности і відданости визвольним ідеалам.

У жовтні 1959 року вийшов в Мюнхені Бюлетень Союзу Українських Воєнних Інвалідів. В ньому вміщений звіт, що насунув мені оці рефлексії. Ним до нас кличуть інваліди з Европи: Поможіть нам!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ЩЕ ТІЛЬКИ 8 ДНІВ... ...ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УНС

СВЯТОМИКОЛАЇВСЬКІ ПОДАРУНКИ ВІД ВІННІПЕҐСЬКОГО КОНТРОЛЕРА ТА ФИЛАДЕЛФІЙСЬКОГО РАДНОГО

Гол. контролер інж. Володимир Коссар — Гол. радний Іван Одежинський

На самого св. Миколая одержав УНСоюз дві об'ємисті коверти з двох місць, віддалених одне від одного на яких півтори-дві тисячі миль.

Головний контролер УНСоюзу з Вінніпеґу й директор новоутвореної Канадійської Канцелярії того ж Союзу, інж. Володимир Коссар, прислав першу пайку свого грудневого організаційного пожнив'я у формі 18 членських аплікацій кандидатів на нових, ювілейних членів УнСоюзу. Коли взяти до уваги твердий, як ніякий інший, під оглядом „зрозуміння ваги життєвого забезпечення, ґрунт Вінніпеґу татверду і гостру вінніпеґську зиму, щойно тоді цей великий організаційний здобуток головного контролера УНСоюзу набере відповідної перспективи, а з ним і труд його подвижника.

Того самого щедрого миколаївського дня така сама синя союзова коверта принесла на диво, таку саму кількість аплікацій від відомого від ряду років передовика в союзових організаційних кампаніях, головного радного з Филаделфії, Івана Одежинського. „Попередив мене — пише головний радний — мій приятель Богдан Зорич на час, мушу тепер „взяти його на кількість". І взяв він Зорича, але на як довго? Що дня приходять нові посилки й щодня ростуть нові кандидати на нових чемпіонів союзової кампанії. Останні дні тієї кампанії зготують ще неодну несподіванку для змагунів й щораз більшу користь для Батька - Союзу. 153 нових члени здобув Іван Одежинський в 1957 році, 53 в першій половині 1958 у передконвенційній кампанії, 10 членів в червні і аж 157 в другій половині того самого року в кампанії, веденій з нагоди 65-річчя „Свободи". Разом в одному 1958 році він здобув імпозантне число 220 членів. В цьому році мав він на своєму рахунку 107 членів з кінцем жовтня, 115 членів до кінця листопада, а ця нова посилка піднесла балянсове число його цьогорічного здобутку до 133 членів. Якщо він піде давнім традиційним шляхом, який велить йому здобути кожного року бодай таке число членів, як „виносить" число його, ним же заложеного Відділу: 153, тоді можна сподіватися до кінця цього року ще бодай 20 членів. Ждати недовго, за вісім днів побачимо.

ЖІНОЧІ ПЕРЕГОНИ

В організацій кампанії УНСоюзу не тільки чоловіки змагаються поміж собою. На цьому союзовому „фронті" є також окремий жіночий фронт, як це показує поміщена нижче табеля п'ятьох найкращих змагунок-жінок, які мають шансу ввійти до почесної табелі учасників кампанії. Ще тільки 6 нових аплікацій потрібно для цього О. Олексик, тільки 8 І. Подолі, обом з Шикаґа, й тільки по 9 С. Боганек з Клівленду та С. Брезіцькій з Ню Гейвену. Єдина Квітка Стецюк з Джерзі Ситі вже міцно закріпила своє місце на цій листі, поки-що, як перша жінка не тільки в цій кампанії, але і в попередніх. Можна сподіватися, що число жінок на цій почесній листі значно збільшиться, а вже напевно не змарнують цієї своєї шанси жінки, поміщені на цій табелі.

1.	Квітка Стецюк	34
2.	Олена Олексик	19
3.	Іванка Подола	17
4.	Софія Брезіцька	16
4.	Стефанія Боганик	16

У 5-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. ПАВЛА ШУХЕВИЧА

кол. апеляційного прокуратора у Львові і Кракові, буде відправлена

в СУБОТУ, 26-го ГРУДНЯ 1959 р.

в год. 8:30 ранку

в церкві св. Юра — в Ню Йорку

СЛУЖБА БОЖА З ПАРАСТАСОМ

Рідню, Приятелів і Знайомих про святі молитви за спокій душі Покійного просить

РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. **МИРОСЛАВИ з НЕТЕЛЬСЬКИХ СЕНДЕЦЬКОЇ**

складають на українські сироти в Европі — $ 20.00, та рідні Покійної пересилають якнайщиріші співчуття.

д-р РОМАН СОСЕНКО з Родиною
і ОЛЕНА ГРИНЮК

✝

З глибоким смутком подаємо до відома, що Наша Найдорожча

МАМА й БАБУНЯ

Олена з Кунінських ДАНИЛЕВИЧ

вдова по бл. п. о. ОСТАПОВІ ДАНИЛЕВИЧ,

заснула блаженним вічним сном 3-го дня місяця вересня 1959 року, на 84-му році життя, повного труду та любови до рідних і ближніх.

Просимо про святі молитви за душу Померлої.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ДІТИ і ВНУКИ

КОДУС НА ПОРОЗІ ДВАДЦЯТИЛІТТЯ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Управа Комісії Допомоги Українському Студентству (КоДУС), розуміючи вагу постійного зв'язку з громадськістю, здійснює його при допомозі оповісток, закликів, статтей тощо, що їх безкоштовно вміщує наша преса. Докладніші дані про діяльність в минулому учбовому році подасть КоДУС при кінці року. Тут обмежуємося до загальних даних про потреби нашої установи на початку нового 1959-1960 навчального року.

Довині надіслані прохання вказують на те, що число стипендіянтів виноситиме близько 80 осіб. Розмір щомісячної допомоги сягає в м. р. 12-20 дол., або й більше для студентів українознавчих дисциплін. Хоч допомога ця далеко недостатня, вона вимагає на рік 8,000 до 9,000 долярів. Цього року для відзначення ювілею плянує управа підвищити рівень допомоги, але це залежатиме від жертовности нашої громадськости. Тому КоДУС звертається знову до проводу наших Церков, до громадських установ, до дотеперішніх добродійників і до цілого громадянства — підтримати всебічно цей задум.

На початку шкільного року дозволимо собі турбувати наших прихильників-збірщиків допомоги, як щорічно, збірками на підписні листи поповнити стипендійний фонд КоДУС-у. Збірки в ЗДА проводитиме Секція КоДУС-у при централі „Самопомочі" в Ню Йорку. Громадян, що не матимуть нагоди взяти участь у збірці, просимо надсилати пожертви чеками, моні ордерами, або поштовими мандатами до Сарселю або до Ню Йорку, до „Самопомочі" з заміткою: для КоДУС-у.

Звертаємося також до тих об'єднань допомогти нам, в міру своїх спроможностей, хоч би невеликими датками створити тривкішу і певнішу базу для виконування завдань КоДУС-у не лише в цьому році, але і в майбутньому.

Звертаємося також до тих організацій, що створюють власні стипендійні фонди, або окремі персональні стипендії, з проханням координувати допомогову акцію з КоДУС-ом, щоб допомога студентству була зосереджена в єдиній, загально визнаній центральній установі, що безперервно діє вже 20-ий рік від часу заснування, 15-ий рік в еміграції, співпрацює з українськими і чужинецькими установами, що мають на увазі добро молоді. Координація допомогової акції нашому студентству матиме не тільки морально-громадське значення в площині впорядкування громадського життя і справедливого розподілу наявних фондів, але й практичне, поскільки допомогу студентству вважається не милостинею, а поворотною позикою, і КоДУС дбає про те, щоб громадський гріш повернувся і був знову вжитий на допомогу молодшим товаришам. В щорічних надходженнях КоДУС-у повернені стипендії становлять дві а то й більше тисяч долярів.

Так само великого значення надає КоДУС відрахуванням з різних імпрез, головно національних свят, при нагоді загальних зборів, конґресів тощо. Пожертвований гріш не змарнується, він допоможе студіюючій молоді-авангардові нашого культурно-політичного життя продовжувати свої студії і стати, ми впевнені в цьому, гідними наступниками сьогоднішніх добродійників-меценатів.

Ще значнішої підтримки очікуємо від колишніх стипендіятів, що не тільки поверненням стипендії, але ще окремими пожертвами віддячаться за подану їм допомогу.

Маємо тверду надію, що наполеглива праця управи КоДУС-у, благородні зусилля збірщиків і готовість всього громадянства в тому числі зокрема колишніх стипендіятів підтримати КоДУС, дозволять виконати наше спільне завдання і обов'язок щодо допомоги потребуючій українській студіюючій молоді.

Наприкінці хай нам вільно буде згадати наших добродійників, що в останніх двох роках помножили фонд КоДУС-у поважнішими пожертвами і вказати на різнородність джерел наших надходжень (суми в долярах): Високопреосвященний Кир Іван щорічно — 1,000; Допомогове Т-во Українських жінок у Шикаґо 550 (1958); Союз Українок Америки, Відділ 64 в Ню Йорку 200 (1959); УККА 150 (1958); Союз Українок, Відділ 28 в Нюарку в честь бл. п. Марії Гончарук 131.60 (1959); Укр. Стипендійний Клюб при університеті Міннесота 125 (58); Високопреосвященніший Кир Максим 100 (1958); Високопреподобний о. радник Володимир Пилипець, Сейр, Па. по 100 в 1958 і 1959 рр.; Ювілейний Комітет для відсвяткування 10-ліття УСТ-ва „Україна" в Торонто 100 (1958); Укр. Народний Союз, Джерзі Ситі, Н. Дж. 100 (1958); „Самопоміч" 100 (1959); Відмітимо тут із багатьох збірок три значніші на доказ, що труд збірщиків і відповідна збіркова нагода можуть бути важливими засобами для придбання КоДУС-ові фондів. Всесвітліший о. проф. д-р Иосиф Корба в Канаді, збірка в 1958 — 300, в 1959 — 250 дол.; Панство Роман і Василина Гординські в Дітройті 140 (1959); Панна Дарія Данилович в Торонті 91 (1959). Інші поіменні списки всіх жертводавців у 1959 р.

За Комісію Допомоги Українському Студентству: — Т. Волошин, секретар, проф. д-р О. Кульчицький, голова.

Сарсель, 10 жовтня 1959 р.

Адреса Централі КоДУС:
KoDUS, 27, rue des Bauves, Sarcelles (S. & O.) — France.
„Самопомочі":
"Selfreliance", Association of American Ukrainians, — for KoDUS, 68, E. 7th Street, New York 3, N. Y.

Шах Ірану втретє одружився

Шах Ірану Мохаммед Різа Палеві із своєю дружиною Фараг Діба після їхнього вінчання, що відбулося у Дзеркальній залі королівського палацу в Тегерані.

Тегеран. — В минулий понеділок 21 грудня ц. р. шах Ірану, 40-річний Різа Палеві, одружився з 21-річною донькою міщанського роду, недавньою паризькою студенткою Фараг Діба. Шах Різа Палеві був уже двічі жонатий — з донькою колишнього єгипетського короля Фарука княжною Фавзією та з красунею Сорасю. З першого подружжя Різа має 20-річну доньку, яка приятелює з його теперішньою дружиною, її ровесницею. В обох випадках шах розвівся тому, що ті жінки не могли дати йому наступника престолу. За іранським відвічним законом — право до престолу мають тільки чоловіки. Вінчання шаха стало всенародним святом в Ірані і відбулось з великою парадою при 21 гарматньому стрілі, дармащо сама церемонія вінчання була надзвичайно коротка. Придворний мусульманський духовник запитав тричі наречену, чи вона хоче вийти заміж за „Його Екселенцію шаха Ірану".

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2)

крайностей в устійненні його завдань.

Невдача з Світовим Конґресом Українців, чи то в формі невідбуття його, чи в формі безвислідности його, була б великим моральним ударом для еміґрації і політичним ударом для українського народу. При сучаснім стані речей, Світовий Конґрес Українців є політичною конечністю, бо лише він може вивести справу України на широкі й бистрі води міжнародної політики, підсилити морально український народ у його визвольних змаганнях, відкрити нові перспективи в національнім житті української спільноти у вільнім світі.

І велику відповідальність взяли б на себе ті особи і групи, які з тих чи інших мотивів витворювали б труднощі на шляху до здійснення ідеї Конґресу. Дбаючи надто про свій престиж чи про прерогативи своєї установи, вони ризикують через свій спротив переведенню Конґресу утратити лице перед власним громадянством і підкопати довір'я до себе. Не бажаючи розуміти, що їх установа потребує живого контакту з загалом, на який вона спирається, вони себе послаблюють, інші ж завдають шкоди нашій справі і справі Конґресу, коли не вміють укласти свого групового патріотизму в рами української національної солідарности.

Так чи інакше справа Світового Конґресу Українців вже не лише поставлена перед українським громадянством та чужинної опінією, але вже й пороблено практичні заходи для її здійснення. Вона — в русі, і нема відвороту. Треба її провадити далі і конечно завершити. Покищо вона спочиває на плечах заокеанських громадських централь, які добровільно перебрали на себе значну частину відповідальности за її успіх. Було б недобре, коли б вони внаслідок деяких вагань і надмірної обережности сповільнювали темп її реалізації. Однак, ми віримо, що ініціятори Світового Конґресу Українців вповні вив'яжуться із своїх завдань і тим заслужать велике признання збоку українського народу і історії.

„МОЛОДИЙ, МНОГОНАДІЙНИЙ . . ."

(Закінчення зі стор. 2)

тому психологічний рисунок „дійових осіб" виходить у нього знаменитий. — „А видиш, червоняку, як заткав тобі писок? — тне, як оса, кума Текля комунізуючого кума Соловія. „І хай мені тут,— гримить, як пророк, містер Чабан по кількох чарках, — всякі товариші не горлають, мовляв, наші попи в краю тільки за требами очі витріщали та шкуру з народу дерли, бо це неправда єсть!"

На дев'ятьох сторінках друку автор майнув у цій картині, як у сочці, цілою епохою. І якби хтось колись хотів довідатись, в яких умовинах з'явилася в Америці наша нова еміґрація, то вистане пригадати собі, яку пропозицію поставив добрий містер Чабан колишньому дипломатові Вільшанському: „— Ну, в псцах підпалиш, чи сміттячко на подвір'ю підметеш, траву машинкою покосиш, робота це ніяка, от — забавка". А інж. Вільшанський . . . „роздавав на всі боки ґраціозні поклони, — ніби приймав у сальонах посольства делеґацію дипломатичного корпусу, а при тому розпливався у похвалах на адресу спонзорів . . ." — „Ми просто не знаходимо слів, щоб висказати вам найщирішу вдячність . . ." (це ніби за ту „легку роботу" — примітка моя). Ні, не йшло воно, як по маслі, коли довелося ставити ці перші кроки на вільній землі . . . „Не конкістадорський був наш останній відплив, — писав про цей останній етап поет Остап Тарнавський.

Шляхів не знали ми
у ницості прищемлі,
Не діло нам, малим,
до їх великих діл!
Ми лиш з бляшанками
виплигуємо — чемні
Прийнять ласкавий хліб,
що кинув ситий стіл..."
(„Мости".)

В мистецтві лічиться найвищий льот, шпиль, що його здобувається вперше. „Нарешті віддячились" — це той шпиль, що його досягнув Керницький до 1952 року. З цього щабля він вистартував до дальшого льоту. Я затитулував цей мій фейлетон „Молодий, многонадійний..." Хай автор цим не ображується: я не думаю деґрадувати його до ступня початківця. Це було собі сказано — от, так! В мене Івась Керницький завжди матиме вісімнадцять років. І коли я хотів би порівняти до когось, то хіба до того Гоголевого семінариста з Київської Академії, що, мандруючи українським степом, збиває бучком будяки по дорозі . . . Івась це власне й робить.

Кінчу на цьому. Від цих будяків на українському степу широкому чогось ніби защеміло моє серце . . .

Немає надії на зменшення напруження між Сходом і Заходом

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс" зорганізував форум із студентів каледжів, на якому обговорювано вигляди на мир у світі. На цьому дискусійному зібранні промовляв голова „Карнеґі Ендовмент фор Піс" Джозеф Е. Джансон, який із титулу свого становища цікавиться можливістю миру у світі, і який мусів заявити, що „Захід мусить жити в такій ситуації, в якій постійно існує небезпека війни на велику скалю. Це не буде щасливий світ в найближчих роках, казав Джансон, але він все таки буде кращий від того, який був би, коли б була війна". Студентка Марша Метрінко з Джорджтавнського університету заявила, що важко є вірити заявам представникам СССР. Вона сказала, що не є можливе роззброєння без можливости контролі. Німецький студент Ріхард Ванде Зандт навів німецького філософа Карла Ясперса: „Немає миру без волі; немає волі без правди".

З'їзд КУК Східньої Канади

5 і 6 грудня відбувся в Торонті ІІ-ий З'їзд Комітету Українців Канади — східньої частини. В першому дні З'їзду в нарадах в Українському Народному Домі взяло участь 118 умандатованих делеґатів Відділів КУК східньої Канади, як теж складових організацій КУК: Братство Українців Католиків, Українське Національне Об'єднання, Союз Українських Самостійників, Ліґа Визволення України, Союз Гетьманців Державників, Українська Робітнича Організація, Український Відділ ч. 360 Канадійського Леґіону, Братство Карпатських Січовиків, НТШ, Пласт, Союз Бувших Українських Вояків, Т-во УНДім, УНДС, ОДУМ, СУЖЕРО, Братство УСС, Братство Дивізійників, Об'єднання Педагогів, Об'єднання Підприємців і Професіоналістів, Українсько-Канадійське Товариство, СУМ, Об'єднання Євангеликів, Жіночі Братні Організації і т. д.

По виборі ділових Комісій відбулись звіти делеґатів і дискусія. Відтак вислухано доповіді про діяльність Централі КУК о. д-ра В. Кушніра та В. Кохана і відбуто дальші дві ділові сесії з дискусіями і прийняттям резолюцій. Вечером відбувся бенкет, яким проводив мґр. В. Гультай і де складали привітання з'їздові. Першого дня у З'їзді, в ділових нарадах і бенкеті взяло участь понад 300 осіб. Ділові наради і дискусія були на високому рівні.

Другий день З'їзду відбувся в Авдиторії УНО з участю понад 700 приявних. З доповідями виступили: през. КУК о. д-р В. Кушнір, про конференцію НАТО у Вашинґтоні говорив посол д-р І. Кучерепа. Андрій Дараган з Ню Йорку, автор проєкту пам'ятника Шевченка у Вінніпеґу, говорив про проєкт пам'ятника.

Вечером у цій же авдиторії відбувся концерт, на якому було понад 500 осіб.

Загальні Збори Відділу ОбВУА в Честері, Па.

Загальні Збори Відділу ОбВУА в Честері, відбулись 18. жовтня в католицькім Народнім Домі. Збори попередила „Жива Газета" для ширшого громадянства о год. 6-ій, на якій д-р Антін Княжинський, голова Відділу ОбВУА з Филаделфії подав про свої десятилітні переживання у совєтських лагерах. Опісля інсп. Евген Рудий відчитав дещо зі своїх творів про стрілецький гумор і сатиру.

О год. 8-ій вечора відбулись Загальні Збори Відділу, на яких голова О. Сарахман зложив короткий звіт з діяльности Відділу за останній період.

Зборами проводила президія у складі інсп. Евгена Рудого — предсідник і Б. Кандюк — секретар.

Зі звіту Управи, що його склали голова О. Сарахман, секретар Б. Кандюк, скарбник Д. Паньків та культ. осв. референт Рущак, приявні довідались, що Відділ по своїй спроможності та при малім числі членів всього 26) пробив досить замітну працю, головно у проведенні збірки на інвалідів, яка дала 300 долярів. З імпрез слід відмітити такі: Листопадове Свято, 22 Січня, 40-ліття УГА, на якій о. Зрада дав гарну доповідь, та Свято героїв, на якому було дві доповіді д-ра Антона Княжинського й інсп. Евгена Рудого з Филаделфії.

По уділенню абсолюторії затверджено одноголосно стару Управу в такому складі: О. Сарахман — голова, Б. Кандюк — секретар, Д. Паньків — скарбник, Рущак — культ. -осв. референт, В. Микита — член Управи. Контрольна Комісія: Михайлів — голова, Бориславський і Маршалок — члени. Товариський Суд, як у попередньому році.

В. Кандюк

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Тов. ім. Ів. Франка, Відділ 334, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться 10-го січня 1960 р., в другу неділю по першім, о год. 1-ій по пол., в УНДомі, при Вест 14-та вул., в тій самій залі, де все. Порядок: звіт Уряду і Контролі за минулий 1959 рік. Проситься всіх членів прибути на ці важні збори, а довгуючі, хай вирівнають свої вкладки. Приєднуйте нових членів до Товариства і до УНСоюзу. — Н. Задирецький, предс., Стефанія Вохонок, кас., Г. Демкович, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Тов. Івана Франка, Відділ 241, повідомляє членів, що **Річні Збори** відбудуться 26-го грудня ц. р., о год. 2-ій по пол., в залі при 74 Герис Евню. На цих зборах буде звіт уряду за 1959 рік, а також вибір нового уряду на 1960 рік. Обов'язком кожного члена є прибути на збори і вирівнати свої вкладки. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорожська Січ", Відділ 251, матиме **Річні Загальні Збори** в неділю 27-го грудня ц. р., в церковній залі при Вест 7-ій вул., о год. 1-ій по пол. Проситься членів прибути на ці збори. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Тов. ім. Симона Петлюри, Відділ 189, повідомляє членів, що Мі сячні Збори (та побір вкладок) відбудуться в неділю 27. грудня ц. р., о год. 1—2 по пол., в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклин вул. Проситься вирівнати вкладки до кінця року. — Т. Тещук, предс., П. Котельницький, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, Ілл. — Сестр. Рожд. Пресв. Богогодиці, Відд. 216, повідомляє, всіх членкинь, що Управа остала та сама на 1960 рік. — П. Мацях, предс., А. Сосновська, кас., Р. Вілик, секр.

Посмертна згадка

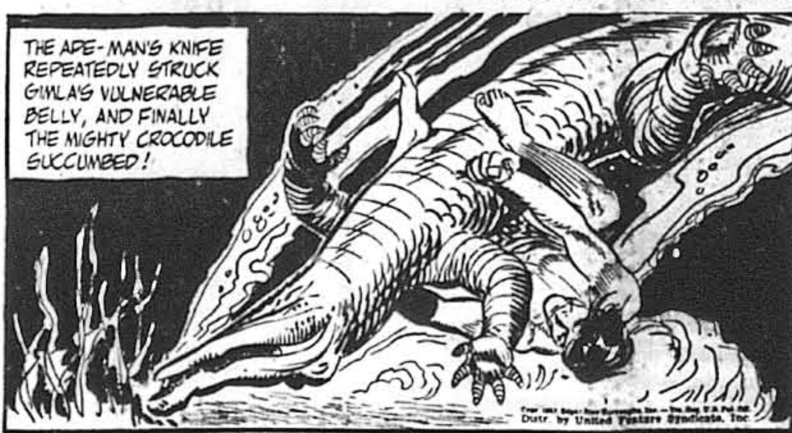
АННА СЕМЕНКІВ, довголітня членкиня Відділу 320 УНС, Братства Пресвятої Тройці в Балтімор, Мд., померла дня 13. грудня 1959 р., проживши 67 років. Покійна уродилася в селі Волиця, повіт Жовква, Західна Україна. Полишила у смутку мужа Якова, доньку Марію і сина Иосифа, які є членами УНС. Похорон відбувся дня 17-го грудня з похоронного заведення при участи родини, членів і знайомих до укр. гр. кат. церкви св. Михаїла, а відтак на цвинтар Секрет Гарт оф Єзус. — В. ІИ П.!

Іван Малко, секр.

Станислав **ЛОТОЦЬКИЙ**, член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 117 УНСоюзу в Ню Йорку, відійшов від нас дня 5. листопада 1959 р. Покійний походив з містечка Струсів, пов. Теребовля, Західна Україна. До Америки прибув в 1904 році. Через 40 літ був членом УНСоюзу. Помер на 73 році життя в Ню Йорку. Похований на цвинтарі Кальварія в Брукляні. Земля йому пером!

117 Відділ УНС „Запорозька Січ".

ТАРЗАН, ч. 4380. Чи нова не безпека?

Ніж мавполюда кілька разів вдарив в уразливий живіт джимлі, і могутній крокодил вкінці згинув.

А тоді Тарзан вивів тубільця в безпечне місце.

— Допоможіть мені, бвана, — просив чоловік. — Допоможіть мені втекти від лютого божка восьминога!